

**ВІДПОВІДНІСТЬ НОРМАТИВНИХ ВИМОГ УКРАЇНИ ТА ЄС У СФЕРІ
БЕЗПЕКИ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ**

Ободяк В.К.

Науковий керівник – к.т.н., доцент Снігуров А.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ІКІ

імені В.В. Поповського, м. Харків, Україна

e-mail: viktor.obodiak@nure.ua

This work is devoted to the analysis and comparison of existing regulatory requirements in the field of cyber protection of personal data in Ukraine and the European Union. The aim is to develop recommendations for improving the regulatory regulation of cyber protection of personal data processed in the information and communication systems of Ukrainian state authorities, local self-government bodies, enterprises, institutions and organizations regardless of their form of ownership.

Інтернет дозволяє вести різну діяльність, спілкуватися в режимі онлайн де б ми не знаходились, проводити фінансові та бізнес операції, навчатися тощо. В зв'язку з цим виникають питання захисту цифрових активів компаній і організацій, а також персональних даних користувачів, які обробляються в інформаційно-комунікаційних системах (ІКС). Особливої уваги заслуговує той факт, що розвиток суспільних відносин в мережі та розвиток інформаційних систем відбувається швидше, ніж розвиток нормативно-правової бази. Враховуючи зазначене потрібне правове регулювання таких відносин. Особливо це стосується кіберзахисту персональних даних в інформаційно-комунікаційних системах.

До цього часу основну увагу більшості фахівців було зосереджено на питанні захисту саме персональних даних, а не на тому, що потрібно зробити в ІКС для захисту цих даних.

Основним нормативним документом ЄС в сфері захисту персональних даних є General Data Protection Regulation (GDPR) [1]. Даний документ регламентує порядок обробки персональних даних та встановлює вимоги до систем захисту в тих інформаційно-комунікаційних системах, в яких будуть оброблятися персональні дані. Проте даний документ більше фокусується на порядку та процедурах обробки персональних даних, питання кіберзахисту в чистому вигляді не розглядаються.

GDPR обов'язковий до виконання всіма суб'єктами господарювання, які знаходяться на території ЄС. Проте необхідно звернути увагу, що норми цього документу мають виконуватися і будь-яким іншим суб'єктом господарювання,

який обробляє персональні дані громадян ЄС, навіть якщо він знаходиться в країні, яка не є членом ЄС.

Положення GDPR зазвичай є стандартними для будь-яких систем кіберзахисту, за винятком «псевдонімізації» та концепції «конфіденційності за проектом» і «конфіденційності за замовчуванням». У GDPR «псевдонімізація» або «використання псевдонімів» – це обробка персональних даних у спосіб, який не дозволяє віднести персональні дані до конкретного суб'єкта без використання додаткової інформації. Концепція «конфіденційності за проектом» означає, що такі поняття, як «конфіденційність» та «безпека» повинні впроваджуватись в товари і послуги на самих ранніх етапах їх розробки та протягом всього життєвого циклу продукту. В свою чергу «конфіденційності за замовчуванням» – означає що в усіх продуктах і послугах повинні бути встановлені найвищі налаштування конфіденційності

В нормативно-правових актах України [2, 3] відсутні чіткі і однозначні вимоги до захисту персональних даних. Аналіз цих нормативних документів, дає можливість виділити наступні вимоги до побудови системи кібербезпеки в організаціях і суб'єктах господарювання:

1. Необхідність забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності персональних даних (ст. 24 [3], п. 3.3, 3.13, 3.14 [2]).

2. Необхідність надання резервної копії персональних даних (ст. 24[3], п. 3.3 [2]).

Потрібно звернути увагу, що ці вимоги тільки впливають із тексту статей зазначених документів і не прописані явно.

Таким чином можна зробити висновок, що ні існуючі нормативно-правові акти України, ні основний нормативний документ Європейського Союзу GDPR щодо захисту персональних даних, не містять чітких вимог щодо забезпечення захисту цих даних в ІКС. При цьому вимоги загального регламенту про захист даних ЄС є ширшими порівняно із Законом України «Про захист персональних даних». Тому актуальною є необхідність імплементації норм GDPR в нормативні документи України щодо захисту персональних даних.

Список використаних джерел

1. Про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних і про вільний рух таких даних, а також про скасування Директиви 95/46 /ЕС : Регламент (ЄС) 2016/679 від 27.04.2016 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN>.

2. Про затвердження документів у сфері захисту персональних даних : Наказ Уповноваж. Верхов. Ради України з прав людини від 08.01.2014 р. № 1/02-14. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1_02715-14#Text.

3. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI: станом на 27 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.